

Організаційно-управлінські засади діяльності Харківської обласної федерації сумо

Руслан Байрамов
Анастасія Бондар

Харківська державна академія фізичної культури,
Харків, Україна

Мета: охарактеризувати організаційно-управлінські засади діяльності Харківської обласної федерації сумо.

Матеріал і методи: у ході дослідження проаналізовано Статут Харківської обласної федерації сумо, статистичні звіти за формою 2-ФК, навчальні програми з сумо, для оцінки діяльності Федерації проведено опитування серед жителів Харківської області, в ньому взяло участь 230 осіб віком від 17 до 55 років, тип вибірки випадковий, розрахунок вибірки проведено за стандартною методикою, SWOT-аналіз застосовано для оцінювання зовнішнього середовища федерації, в ньому взяло участь 15 фахівців сфери фізичної культури та спорту.

Результати: з'ясовано, що громадська організація «Харківська обласна федерація сумо» зареєстрована у 2009 році з метою сприяння розвитку сумо, діє на підставі Статуту. У Харківській області 94 спортсмени займається сумо, при цьому 48,7% опитаних мешканців Харківської області вважають сумо непопулярним видом спорту в нашій країні, 76% респондентів взагалі не цікавляться даним видом спорту і лише 4,3% цікавляться, при цьому виявлено низький рівень поінформованості населення щодо сумо у даному регіоні. 80% опитаних вважають за потрібне розвивати сумо в Харківській області.

Висновки: отримані результати доповнюють і розширюють сучасні наукові дані щодо розвитку неолімпійського спорту, розвитку сумо, методики викладання сумо. Дослідженням визначено стан розвитку сумо у Харківській області, структуру, напрями діяльності громадської організації фізкультурно-спортивного напрямку «Харківської обласної федерації сумо» згідно Статуту. Опитування пересічних громадян показало, що, на думку більшості з них, Федерації слід активізувати маркетингову діяльність, збільшити кількість трансляцій змагань на телебаченні, створити офіційні сайти федерації і клубів у мережі Інтернет. Оцінки експертів підтверджують думку громадян, що найбільшій можливості для подальшого розвитку федерації відкриває популяризація сумо серед населення та розширення асортименту послуг самої федерації, підвищення якості та реклама власних послуг, а також законодавчі зміни. На думку пересічних громадян і за оцінками експертів, держава має найменший вплив на розвиток сумо в нашій країні і на діяльність Федерації.

Ключові слова: сумо, федерація, статут, напрями діяльності, маркетингова діяльність.

Вступ

Останніми роками в нашій країні, наряду з іншими неолімпійськими видами спорту, активно розвивається сумо. Цьому сприяє діяльність Спортивного Комітету України та створення розгалуженої системи фізкультурно-спортивних організацій з даного виду спорту на чолі з національною федерацією. У своїх наукових працях О. Борисова (2013; 2016), Є. Імас (2016), С. Матвеев (2016), Е. Саварец (2012) розглядали історію неолімпійського спорту та його сучасну структуру, у працях Н. Долбишевої (2014; 2015; 2016) охарактеризовано організаційну структуру, функції, напрями діяльності органів управління вітчизняного неолімпійського спорту, Н. Середа (2015) вивчала маркетингову діяльність фізкультурно-спортивних організацій з неолімпійського спорту. Однак серед робіт сучасних авторів немає тих, що стосуються питання удосконалення системи управління сумо в нашій країні. Слід зазначити, що лише окремі дослідження вітчизняних вчених присвячені сумо, зокрема, Г. Арзютов (2000) вивчав правила боротьби сумо, С. Безкоровайний (2018), С. Коробко (2004), В. Яременко, І. Малинський, М. Колос, В. Шандригось (2011) доводили ефективність застосування елементів сумо у фізичному вихованні студентської молоді для вдосконалення здоров'я студентів та задоволення їх прагнення до занять екзотичними видами спорту. Для популяризації сумо серед дітей шкільного віку авторами Н. Смага, С. Коробко, А. Ребрина (2017) було розроблено варіативний модуль «Сумо», який включено до

«Навчальної програми з фізичної культури для загальноосвітніх закладів, 5–9 класи» [5], крім того, Міністерством освіти та науки України затверджено програму «Сумо» для дитячо-юнацьких спортивних шкіл (2014) [3], в якій подано методику спортивного тренування сумоїстів на різних етапах спортивної підготовки. Сьогодні, на жаль, відсутні нормативні документи державного рівня, які б окреслювали механізм взаємодії усіх суб'єктів сфери фізичної культури, що сприяють розвитку сумо.

Мета дослідження: охарактеризувати організаційно-управлінські засади діяльності Харківської обласної федерації сумо.

Матеріал і методи дослідження

На першому етапі дослідження було проаналізовано науково-методичну літературу щодо історії та розвитку сумо в Україні, проблем міжнародного та вітчизняного неолімпійського спорту, спортивного менеджменту з метою постановки проблеми дослідження та формування наукового апарату. На другому етапі проаналізовано статистичні звіти за формою 2-ФК та Статут громадської організації «Харківська обласна федерація сумо» для визначення стану розвитку сумо в Харківській області та особливостей діяльності федерації. Для визначення слабких і сильних сторін маркетингової діяльності федерації застосовувався SWOT-аналіз, у оцінюванні зовнішнього середовища федерації взяли участь 15 фахівців сфери фізичної культури та спорту, серед яких члени Харківської обласної

федерації сумо, тренери, спортсмени, директори дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також викладачі Харківської державної академії фізичної культури. Для оцінки діяльності Харківської обласної федерації сумо в регіоні проведено соціологічне дослідження серед жителів Харківської області, у якому взяло участь 230 респондентів, віком від 17 до 55 років, тип вибірки випадковий, розрахунок вибірки проведено за стандартною методикою соціологічних досліджень. На третьому етапі систематизовано та проаналізовано отримані результати, сформульовані основні висновки дослідження.

Результати дослідження

У сучасному сумо розрізняють два напрямки: професійне і аматорське. Професійне сумо (одзумо) існує тільки в Японії, де головним органом управління є Японська асоціація сумо (JSA). В усіх інших країнах світу розвивається аматорське сумо, для цього створена Міжнародна федерація сумо (ISF) зі штаб-квартирою в Токіо [10; 12].

Міжнародна федерація сумо налічує понад 80 країн, Європейська федерація сумо налічує близько 30 країн. В Україні сумо почало своє існування з 1999 року. Офіційний статус «Всеукраїнська федерація сумо» отримала в 2001 році, а у 2013 році федерація отримала статус національної і на сьогоднішній день вона має повну назву Громадська організація «Всеукраїнська громадська організація «Федерація сумо України»» [8]. Крім того, у нашій країні розвитком та популяризацією сумо займаються відокремлені підрозділи національної спортивної федерації, зокрема 22 обласні і 3 міські федерації [7].

Для отримання статусу національної, у встановленому законодавством порядку, федерація повинна виконати певні кваліфікаційні вимоги, а саме:

- розвивати сумо на всій території країни;
- мати членство в Міжнародній федерації, включеній до переліку Державного комітету молодіжної політики спорту і туризму України (зараз Міністерство молоді та спорту України);
- організувати та проводити офіційні міжнародні та всеукраїнські змагання;
- наявність кваліфікаційних кадрів (спортсмени, тренери, судді та фахівці, що мають відповідну кваліфікацію та досвід роботи);
- наявність необхідної матеріально-технічної та інформаційної бази, організаційно-методичного забезпечення [11].

Розвитком сумо в Харківській області займається Громадська організація «Харківська обласна федерація сумо», яку за даними реєстру громадських об'єднань було зареєстровано у 2009 році. У Харківській області сумо займаються 94 особи, 50 з яких є членами відокремленого підрозділу національної спортивної федерації; проводять тренувальні заняття 9 працівників фізичної культури і спорту: 4 штатні тренери з видів спорту, тренери-викладачі, викладачі зі спорту та 5 тренерів відокремленого підрозділу національної спортивної федерації, 1 з яких має звання Заслужений тренер України [2]. Серед харківських спортсменів 11 членів національної збірної команди України з сумо, чемпіони і призери міжнародних змагань.

Громадська організація «Харківська обласна федерація сумо» (далі Федерація) є громадською організацією, яка створена на основі спільності інтересів громадян для реалізації мети та завдання, передбачених Статутом [6].

Основною метою діяльності Федерації є захист законних інтересів своїх членів та сприяння розвитку сумо в місті Харкові та Харківській області. Федерація є неприбутковою організацією, що створена і діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про громадські об'єднання», Закону України «Про фізичну культуру і спорт», інших законів України та власного Статуту. Членами Федерації можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які визнають принципи, мету, напрямки та Статут Федерації, сприяють їх втіленню, сплачують членські внески.

Керівними та контролюючими органами Федерації є: Конференція, Президія, Наглядова рада. Посадовими особами Федерації є: Президент Федерації, Віцепрезиденти Федерації, Голова та члени Наглядової ради. Вищим керівним органом Федерації є Конференція, яка скликається Президією Федерації не менш як один раз на рік. Позачергова Конференція скликається Президентом Федерації, Наглядовою радою або на вимогу більшості членів Федерації.

До компетенції Конференції Федерації належить вирішення таких питань, як: прийняття програми діяльності Федерації; внесення змін до Статуту Федерації; обрання та відкликання Президії та Наглядової ради; заслуховування та затвердження звітів про діяльність Президії та Наглядової ради Федерації; прийняття рішення про припинення діяльності Федерації, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу; реалізація у встановленому законом порядку право власності на майно Федерації.

Керівним органом Федерації, що діє в період між Конференціями, є Президія Федерації. Президія Федерації обирається зі складу членів Федерації строком на 5 років і очолюється Президентом Федерації. До складу Президії Федерації входять три особи, за посадою: Президент Федерації, два віцепрезиденти Федерації. Президент Федерації обирається із числа членів Федерації строком на 5 років та очолює Президію Федерації.

Президент Федерації під час правління, здійснює керівництво поточною діяльністю та виконує інші функції, як наприклад:

- укладає від імені Федерації будь-які угоди та договори;
- має право першого підпису фінансових документів;
- відкриває та закриває рахунки в установах банків;
- за рішенням Конференції здійснює оперативне управління майном Федерації з урахуванням обмежень, що можуть бути встановлені Конференцією Федерації;
- затверджує штатний розклад Федерації;
- приймає на роботу та звільняє з роботи штатних працівників Федерації, а також укладає контракти з фахівцями з метою вирішення питань, пов'язаних з діяльністю Федерації [6].

Відповідно до свого статуту обласна федерація, як і багато інших громадських організацій, є самостійною організацією. Проте всі свої рішення стосовно глобального розвитку сумо на території області вона погоджує з обласним Управлінням у справах молоді та спорту та Федерацією сумо України, а саме: обласна федерація кожного року підписує договір про співпрацю з Управлінням у справах молоді та спорту обласної державної адміністрації, згідно з яким федерації надано права сприяти розвитку сумо, пропаганді цього виду спорту, затверджувати збірну команду області на офіційні змагання та навчально-

тренувальні збори, а також організації та проведенню офіційних міжнародних, всеукраїнських та обласних змагань на території Харківської області. Управління в свою чергу здійснює у встановленому порядку та в межах компетенції контроль за діяльністю федерації [1].

Усі змагання, які проходять на території області, включені до обласного Календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, затвердженого Харківською обласною державною адміністрацією за поданням федерації. Міжнародні та всеукраїнські змагання, які проходять на території області відбуваються під загальним керівництвом Міністерства молоді та спорту України та Федерації сумо України. Безпосереднім керівництвом та підготовкою змагань займається Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації, а за проведення всеукраїнських навчально-тренувальних зборів, які проходять на території області відповідає Всеукраїнська федерація разом з обласною федерацією. Так, у Харківській області щорічно проводяться усі навчально-тренувальні збори вітчизняних сумоїстів із спеціальної підготовки, зокрема, у 2017 проведено 7 зборів, у 2018 році – 10, на 2019 рік також заплановано 10 зборів [1].

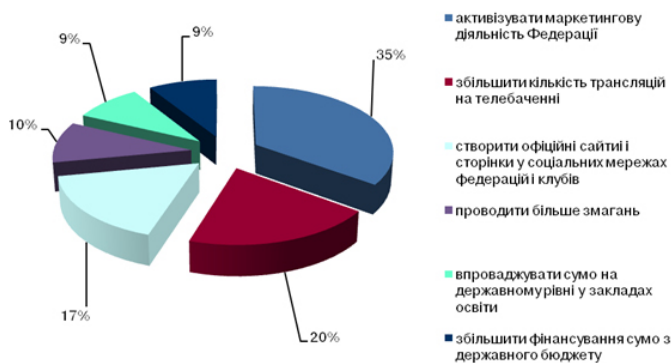
Опитування серед жителів Харківської області показало, що лише 8,3% респондентів вважають сумо популярним видом спорту в Україні, 40,4% зазначили, що сумо, на їх думку, непопулярний вид спорту в нашій країні, але стрімко розвивається, а 48,7% вважають, що сумо зовсім непопулярний вид спорту.

Цікаво, що 69% опитаних вважають сумо видовищним видом спорту, а 31% – ні. На запитання «Чи цікавитеся Ви новинами про сумо?» переважна більшість опитаних – 76% відповіли, що не цікавляться, 19,7% обрали варіант «інколи переглядаю» і лише 4,3% респондентів цікавляться новинами сумо регулярно. З дослідження випливає, що, незважаючи на те, що більшість опитаних вважають сумо видовищним видом спорту, воно не викликає у них інтерес.

Лише 40% опитаних знають, що у Харкові проводяться міжнародні змагання з сумо і лише 30% – знають де у м. Харкові та Харківській області можна займатися сумо. Це свідчить про низький рівень поінформованості населення щодо сумо у даному регіоні.

З'ясувалося, що 80% опитаних вважають за потрібне розвивати сумо в Харківській області, для цього, на думку респондентів, існує декілька способів, які подані на рис. 1.

З рис. видно, що більшість опитаних переконані, що для розвитку сумо в Харківській області слід активізувати

Рис. 1. Шляхи розвитку сумо, на думку респондентів

маркетингову діяльність обласної Федерації, збільшити кількість трансляцій змагань і пізнавально-розважальних програм про сумо на телебаченні та створити офіційні сайти федерації і клубів у мережі Інтернет і сторінки у соціальних мережах, при цьому найменш ефективними, на думку респондентів, є шляхи втілення сумо за допомогою державних важелів, як то впровадження сумо у закладах освіти та фінансування виду спорту з державного бюджету.

Дослідження щодо маркетингової діяльності в спорті [4; 9; 13] свідчать, що ефективне функціонування та стратегічні напрями розвитку неолімпійських видів спорту залежить від мінливості політико-правових чинників. Залежність від зміни влади та політичної стабільності держави визначається як першочерговий чинник подальшої ефективної діяльності, слід також враховувати наявність конкурентів та конкурентоспроможність, вивчати ринок послуг, розширяти асортимент послуг та підвищувати їх якість, мати ефективну рекламу та стратегію просування своїх послуг на ринку. Можна констатувати, що Харківській обласній федерації сумо, за рекомендаціями опитаних жителів області, слід розробити маркетингову стратегію щодо розвитку сумо, завдяки якій просувати послуги на ринку фізкультурно-спортивних послуг.

У рамках нашого дослідження, окрім вивчення суспільної думки щодо розвитку сумо в Харківській області, було визначено можливості і загрози зовнішнього середовища Харківської обласної федерації сумо у сучасних ринкових умовах (табл. 1). Слід зазначити, що показники, які набрали менше 60 балів, є загрозами для розробки і реалізації концепції маркетингу, а показники, які набрали 60 і більше балів, – можливостями маркетингового середовища федерації.

З табл. 1. видно, що за оцінками фахівців, найбільші можливості для подальшого розвитку Федерації відкриває популяризація сумо серед населення та розширення асортименту послуг самої Федерації, підвищення якості та реклама власних послуг, а також законодавчі зміни. Натомість, найбільшу загрозу для розвитку Федерації складає підвищення рівню смертності серед населення, рівень інфляції та політичні зміни в країні, дещо менший негативний вплив на розвиток Федерації має зміна рівню доходів та уподобань населення щодо виду спорту. Отже, з урахуванням ризиків та використовуючи усі свої наявні ресурси Федерації слід шукати шляхи подальшого розвитку і конкурентоспроможності на сучасному ринку послуг.

Важливим, на нашу думку, виявився той факт, що результати соціологічного дослідження підтверджуються оцінками експертів щодо можливостей подальшого розвитку сумо у Харківській області завдяки ефективній маркетинговій діяльності Федерації.

Висновки / Дискусія

У ході дослідження охарактеризовано структуру органів управління сумо в світі та Україні, проаналізовано основні установчі цілі та напрями діяльності Харківської обласної федерації сумо, як громадської організації фізкультурно-спортивної спрямованості, чим доповнено дослідження Н. Долбишевої щодо системи управління неолімпійським спортом. Продовжено науковий пошук С. Безкоровайного, С. Коробко, В. Яременко, І. Малинського, М. Колоса, В. Шандригоси щодо застосування елементів сумо у закладах освіти та позашкільних навчальних закладах. Розширено данні попередніх науко-

Таблиця 1

Оцінка можливостей та загроз діяльності Харківської обласної федерації сумо, за даними опитування фахівців сфери фізичної культури та спорту (n=15)

№	Показники оцінки	Сума (Σ)	$\bar{X} \pm m$	%
1	Розширення асортименту послуг	65	4,26±0,23	60,0
2	Підвищення якості та реклама власних послуг	60	4,00±0,84	80,0
3	Законодавчі зміни	62	4,13±0,34	70,6
4	Популяризація виду спорту (сумо)	70	4,66±0,34	62,6
5	Політичні зміни в країні	35	2,33±0,05	80,0
6	Рівень інфляції в країні	26	1,73±0,28	88,6
7	Підвищення рівня смертності	16	1,07±0,06	72,3
8	Зміна уподобань населення щодо виду спорту	54	3,60±0,30	72,0
9	Зміна рівня доходів населення	44	2,93±0,34	79,6

$$\sum_{i=1}^n x_{i\max} = 75 \quad \sum_{i=1}^n x_{i\min} = 15$$

вих досліджень стосовно розвитку неолімпійських видів спорту у Харківській області [1; 7], зокрема, з'ясовано, що сьогодні в регіоні сумо займаються 94 спортсмени, 11 з яких є членами національної збірної команди України, при цьому опитування мешканців області, з числа пересічних громадян, показало, що 48,7% опитаних вважають сумо непопулярним видом спорту в нашій країні, 76% респондентів взагалі не цікавляться даним видом спорту і лише 4,3% цікавляться, при цьому виявлено низький рівень поінформованості населення щодо сумо у даному регіоні. 80% опитаних вважають за потрібне розвивати сумо в Харківській області, для цього, на їх думку, слід активізувати маркетингову діяльність обласної Федерації, збільшити кількість трансляцій змагань і пізнавально-

розважальних програм про сумо на телебаченні та створити офіційні сайти федерацій і клубів у мережі Інтернет і сторінки у соціальних мережах. За оцінками експертів найбільші можливості для подальшого розвитку федерації відкриває популяризація сумо серед населення та розширення асортименту послуг самої федерації, підвищення якості та реклама власних послуг, а також законодавчі зміни. Слід зазначити, що на думку пересічних громадян і за оцінками експертів, держава має найменший вплив на розвиток сумо в нашій країні і на діяльність Федерації.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку полягають у вивченні міжнародного досвіду маркетингової діяльності органів управління з неолімпійських видів спорту.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, який може сприйматись таким, що може завдати шкоди неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Список посилань

1. Байрамов, Р.Х., Бондар, А.С., Котляр, С.М., Кандращенко, С.М. (2018), «Менеджмент неолімпійського спорту (на прикладі сумо)», *Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту*, С. 123-126
2. Міністерство молоді та спорту України (2019), Звіт з фізичної культури і спорту Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації станом на 01 січня 2019 року. Форма №2-ФК (річна), Київ.
3. Міністерство освіти і науки України (2014), Сумо. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, Київ.
4. Середа, Н.В. (2015), «Аналіз впливу чинників маркетингового середовища на розвиток неолімпійського спорту у дитячо-юнацьких спортивних школах (на прикладі спортивного туризму)», *Слобожанський науково-спортивний вісник*, №3(47), С. 111-114.
5. Смага, Н., Коробко, С., Ребрина, А. (2017), Міністерство освіти і науки України. «Варіативний модуль. Сумо». Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи, Київ.
6. Громадська організація «Харківська обласна федерація сумо» (2016), «Статут Громадської організації «Харківська обласна федерація сумо»», Харків.
7. Бондар, А.С. (ред.) (2017), Організаційно-управлінські умови розвитку неолімпійського спорту на Слобожанщині: монографія, Харків.
8. Федерація сумо України (2019), Офіційний сайт Спортивного комітету України, режим доступу: <http://scu.org.ua/federacii-neolimpijskogo-sporty-ukrainu-28/1052-2013-01-15-16-19-23.html>
9. Abeza, G., O'Reilly, N. & Reid, I. (2013), «Relationship Marketing and Social Media in Sport», *International Journal of Sport Communication*, No. 6 (2), pp. 120-142, doi:10.1123/ijsc.6.2.120.
10. International sumo federation (2019), «International Sumo Federation Regulations On Refereeing», available at: <http://www.ifs-sumo.org/> (accessed 10 Jan 2019)
11. Nenad Zec (2011), «Management in sport», *I International Symposium Engineering Management And Competitiveness 2011. June 24-25, 2011, Zrenjanin, Serbia*, pp. 329-332
12. All about sumo (2019), Nihon Sumo Kyokai Official Grand Sumo, available at : www.sumo.or.jp/EnSumoDataRikishi/search/ (accessed 10 Jan 2019)
13. Williams, J. & Chinn, S.J. (2010), «Meeting relationship-marketing goals through social media: A conceptual model for sport marketers», *International Journal of Sport Communication*, No. 3 (4), pp. 422-437, doi:10.1123/ijsc.3.4.422.

Стаття надійшла до редакції: 02.05.2019 р.
Опубліковано: 30.06.2019 р.

Аннотация. Руслан Байрамов, Анастасия Бондарь. **Организационно-управленческие основы деятельности Харьковской областной федерации сумо.** **Цель:** охарактеризовать организационно-управленческие основы деятельности Харьковской областной федерации сумо. **Материал и методы:** в ходе исследования проанализированы Устав Харьковской областной федерации сумо, статистические отчеты по форме 2-ФК, учебные программы по сумо, для оценки деятельности Федерации проведен опрос среди жителей Харьковской области, в нем приняло участие 230 человек в возрасте от 17 до 55 лет, тип выборки случайный, расчет выборки проведено по стандартной методике, SWOT-анализ применен для оценки внешней среды федерации, в нем приняло участие 15 специалистов сферы физической культуры и спорта. **Результаты:** общественная организация «Харьковская областная федерация сумо» зарегистрирована в 2009 году с целью содействия развитию сумо, действует на основании Устава. Сегодня в Харьковской области 94 спортсмена занимается сумо, при этом 48,7% опрошенных жителей Харьковской области считают сумо непопулярным видом спорта в нашей стране, 76% респондентов вообще не интересуются данным видом спорта и лишь 4,3% интересуются, при этом выявлен низкий уровень информированности населения о сумо в данном регионе. 80% опрошенных считают нужным развивать сумо в Харьковской области. **Выводы:** Полученные результаты дополняют и расширяют современные научные данные по развитию неолимпийскому спорту, развития сумо, методики преподавания сумо. Исследованием определено состояние развития сумо в Харьковской области, структуру, направления деятельности общественной организации физкультурно-спортивного направления «Харьковской областной федерации сумо» согласно Устава. Опросы рядовых граждан показало, что, по мнению большинства из них, Федерации следует активизировать маркетинговую деятельность, увеличить количество трансляций соревнований на телевидении, создать официальные сайты федераций и клубов в сети Интернет. Оценки экспертов подтверждают мнение граждан, наибольшие возможности для дальнейшего развития федерации открывает популяризация сумо среди населения и расширение ассортимента самой федерации, повышения качества и реклама своих услуг, а также законодательные изменения. По мнению рядовых граждан и по оценкам экспертов, государство имеет наименьшее влияние на развитие сумо в регионе и на деятельность Федерации.

Ключевые слова: сумо, федерация, устав, направления деятельности, маркетинговая деятельность.

Abstract. Bairamov Ruslan & Anastasia Bondar. **Organizational and managerial bases of activity of the Kharkiv Regional Sumo Federation.** **Purpose:** to characterize the organizational and managerial bases for the activity of the Kharkiv Regional Sumo Federation. **Material & Methods:** the study analyzed the Charter of the Kharkiv Regional Sumo Federation, training programs on sumo, to assess the activities of the Federation a survey was conducted among residents of the Kharkiv region, 230 people took part in it from 17 to 55 years, the sample type is random, the sample calculation was carried out according to the standard methodology, the SWOT analysis was used to assess the environment of the federation, 15 specialists from the sphere of physical culture and sports took part in it. **Results:** revealed that the public organization "Kharkiv Regional Sumo Federation" was registered in 2009 with the aim of promoting the development of sumo, acting on the basis of the Charter. In the Kharkiv region, 94 athletes are engaged in sumo, while 48.7% of the surveyed residents of the Kharkiv region consider sumo as an unpopular sport in our country, 76% of respondents are not interested in this sport at all, and only 4.3% are interested, while a low level of awareness has been revealed population of sumo in the region. 80% of respondents consider it necessary to develop sumo in the Kharkiv region. **Conclusions:** the results obtained complement and expand modern scientific data on the development of non-Olympic sports, sumo development, methods of teaching sumo. The study determined the state of development of sumo in the Kharkiv region, the structure, activities of the public organization of physical culture and sports direction "Kharkiv Regional Sumo Federation" in accordance with the Charter. Surveys of ordinary citizens showed that, in the opinion of most of them, the Federation should intensify marketing activities, increase the number of broadcasts of competitions on television, create official websites of federations and clubs on the Internet. Estimates of experts confirm the opinion of citizens, the greatest opportunities for the further development of the federation are opened by the popularization of sumo among the population and the expansion of the range of the federation itself, the improvement of quality and advertising of its services, as well as legislative changes. According to ordinary citizens and according to experts, the state should have the least impact on the development of sumo in our country and on the activities of the Federation.

Keywords: sumo, federation, Charter, activities, marketing activities.

References

1. Bairamov, R.Kh., Bondar, A.S., Kotliar, S.M. & Kandrashchenko S.M. (2018), «Menedzhment neolimpiiskoho sportu (na prykladi sumo)», *Stratehichne upravlinnia rozvytkom fizychnoi kultury i sportu*. Kharkiv, pp. 123-126. (in Ukr.)
2. The Ministry of Youth and Sports of Ukraine (2019), the Report on Physical Culture and Sport of the Office of Youth and Sports of the Kharkiv Regional State Administration as of January 1, 2019. Form No. 2-FC (annual), Kiev. (in Ukr.)
3. Ministry of Education and Science of Ukraine (2014), Sumy. Educational program for children's and youth sports schools, Kiev. (in Ukr.)
4. Sereda, N.V. (2015). «Analysis of the influence of marketing environment factors on the development of non-Olympic sports in sports schools (on the example of sports tourism)», *Slobozans'kij naukovо-sportivnij visnik*, No. 3(47), pp. 111-114. (in Ukr.)
5. Ministry of Education and Sciences of Ukraine (2017), *Optional module. Sumo. Primary Program in the Physical Culture for the Primary Fundamentals of the 5–9th Class*, Smaga, N., Korobko, S. & Rebrina, A. (red.), Kiev. (in Ukr.)
6. Public organization "Kharkiv regional sumo federation" (2016), Statute of the public organization "Kharkiv regional sumo federation", Kharkiv. (in Ukr.)
7. Bondar, A.S. (ed.) (2017), *Organizatsiyno-upravlinski umovi rozvitku neolimpiyskogo sportu na Slobozhanshchyni: monografiya*, [Organizational-administrative conditions for the development of non-Olympic sport in Slobozhanshchyna: monograph], Kharkiv. (in Ukr.)
8. Federation of Sumo Ukraine (2019), Official Website of the Sport Committee of Ukraine, available at: <http://scu.org.ua/federacii-neolimpijskogo-sporty-ukrainu-28/1052-2013-01-15-16-19-23.html>
9. Abeza, G., O'Reilly, N. & Reid, I. (2013), «Relationship Marketing and Social Media in Sport», *International Journal of Sport Communication*, No. 6 (2), pp. 120-142, doi:10.1123/ijsc.6.2.120.
10. International sumo federation (2019), «International Sumo Federation Regulations On Refereeing», available at: <http://www.ifs-sumo.org/> (accessed 10 Jan 2019)
11. Nenad Zec (2011), «Management in sport», *I International Symposium Engineering Management And Competitiveness 2011. June 24-25, 2011*, Zrenjanin, Serbia, pp. 329-332
12. All about sumo (2019), Nihon Sumo Kyokai Official Grand Sumo, available at: www.sumo.or.jp/EnSumoDataRikishi/search/ (accessed 10 Jan 2019)
13. Williams, J. & Chinn, S.J. (2010), «Meeting relationship-marketing goals through social media: A conceptual model for sport marketers», *International Journal of Sport Communication*, No. 3 (4), pp. 422-437, doi:10.1123/ijsc.3.4.422.

Received: 02.05.2019.

Published: 30.06.2019.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Байрамов Руслан Халік огли: Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, м. Харків, 61058, Україна.

Байрамов Руслан Халік оглы: Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Bairamov Ruslan Khalik ogly: PhD (Juridical), Kharkiv State Academy of Physical Culture: 99 Klochkivska Str., Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0001-8204-5533

E-mail: bayramov16031990@ukr.net

Бондар Анастасія Сергіївна: к. фіз. вих., доцент; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Бондарь Анастасия Сергеевна: к. физ. восп., доцент; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99, г. Харьков, Украина.

Anastasia Bondar: PhD (Physical Education and sport); Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str., 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0002-2816-4985

E-mail: anastasiabond1@ukr.net